

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ А. С. МАКАРЕНКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом по СумДПУ імені А. С. Макаренка
№ 42 від «02» січня 2018 р.

Ректор Ю. О. Лянной

ПОЛОЖЕННЯ

про наукову та науково-технічну діяльність
в Сумському державному педагогічному університеті
імені А. С. Макаренка

УХВАЛЕНО

рішенням Вченої ради
СумДПУ імені А. С. Макаренка
протокол № 7
від «29» січня 2018 року

Суми – 2018

1. Загальні положення

1.1. Це Положення регламентує наукову та науково-технічну діяльність (далі – ННТД) в Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка (далі – Університет).

1.2. Наукова та науково-технічна діяльність є невід'ємною складовою діяльності Університету, що здійснюється з метою інтеграції наукової, освітньої та виробничої діяльності в системі вищої освіти.

1.3. При організації та здійсненні ННТД Університет керується Конституцією та законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України, Положенням про організацію наукової, науково-технічної діяльності у вищих навчальних закладах III та IV рівнів акредитації, Статутом Університету, наказами ректора, розпорядженнями проректора з науково-педагогічної роботи (до посадових обов'язків якого входить координація науково-дослідної діяльності Університету), цим Положенням та іншими нормативно-правовими актами.

2. Мета та основні завдання ННТД в Університеті

2.1. Основною метою ННТД в Університеті є одержання і використання нових наукових знань з метою створення суспільно корисних наукових результатів, забезпечення якісної підготовки фахівців для відповідних галузей економіки, наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації; розв'язання комплексних завдань у сфері наукового, технологічного розвитку; впровадження та використання в Україні і за кордоном наукових і науково-практичних результатів.

2.2. Основними завданнями університету у галузі ННТД є:

– одержання конкурентоздатних наукових і науково-прикладних результатів;

– розвиток фундаментальних і прикладних досліджень у галузі природничих, гуманітарних, психолого-педагогічних, соціально-економічних наук з метою їх подальшого використання для розвитку пріоритетних напрямів науки і техніки, суспільного розвитку та розбудови економіки країни, виконання прикладних досліджень і розробок з метою ефективного використання і розвитку наукового потенціалу, залучення додаткових коштів для вирішення соціальних та економічних завдань;

– розробка теоретичних та методологічних основ формування і розвитку вищої освіти, посилення впливу науки на вирішення завдань освіти і виховання, збереження і зміцнення визначального характеру науки в розвитку суспільства;

– розвиток існуючих та формування нових наукових шкіл;

– здійснення заходів щодо підтримки наукових досліджень молодих учених та залучення обдарованих студентів до науково-дослідної діяльності;

- забезпечення підготовки в університеті кваліфікованих фахівців, наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації на основі новітніх досягнень науково-технічного прогресу;
- ефективного використання наукового і науково-технічного потенціалу вищої школи для вирішення пріоритетних завдань виробництва та проведення соціально-економічних перетворень;
- розвиток нових, прогресивних форм науково-технічного співробітництва із закордонними і вітчизняними осередками академічної та галузевої науки з метою спільного вирішення найважливіших науково-технічних завдань, створення високих технологій і використання наукових розробок університету у виробництві;
- створення наукоємної науково-технічної продукції та конкурентоспроможних зразків матеріалів, орієнтованих на ринок високих технологій;
- оновлення і модернізація експериментальної бази університету та ефективного її використання;
- організація інформаційної та видавничої діяльності, популяризація наукових досягнень Університету;
- проведення патентно-ліцензійної роботи щодо охорони інтелектуальної власності.

3. Науково-організаційна структура та керівництво ННТД в Університеті

3.1. До наукових, науково-організаційних підрозділів Університету належать навчально-наукові інститути, навчально-наукові центри, ресурсні центри, центри трансферу технологій, навчально-науково-дослідні лабораторії, підрозділи з організації, координації та забезпечення ННТД, інші структурні підрозділи (служби), спрямовані на здійснення ННТД.

3.2. Наукові підрозділи університету діють на основі відповідних положень та створюються наказом ректора.

3.3. Організацію ННТД в університеті та її безпосереднє керівництво, планування, поточне управління здійснює проректор з науково-педагогічної роботи (до посадових обов'язків якого входить координація науково-дослідної діяльності Університету) в межах делегованих ректором повноважень.

3.4. Проректор з науково-педагогічної роботи (до посадових обов'язків якого входить координація науково-дослідної діяльності Університету) здійснює функції управління ННТД в Університеті через структурні підрозділи університету, які забезпечують організацію та координацію ННТД:

- науково-дослідний сектор;
- методично-організаційний відділ;
- аспірантуру та докторантуру.

Зазначені структурні підрозділи діють на основі Статуту, створюються наказом ректора, здійснюють свою діяльність відповідно до затверджених наказом ректора положень.

3.5. Організацію ННТД в навчально-науковому інституті (на факультеті), її планування та поточне управління здійснює заступник директора (декана) з наукової роботи, який безпосередньо підпорядковується директору інституту (декану факультету).

Права і обов'язки заступника директора (декана) з наукової роботи регламентуються посадовими обов'язками, затвердженими наказом ректора Університету.

3.6. Базовим підрозділом, що забезпечує здійснення ННТД в Університеті, є кафедра. Для належної організації ННТД на кафедрі призначається відповідальний за наукову роботу.

3.7. З метою координації ННТД в Університеті створюється Наукова рада, повноваження якої визначаються Положенням про наукову раду Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

3.8. Виконання програм та проектів фундаментальних і прикладних досліджень в Університеті здійснюються творчими колективами, до складу яких входять наукові та науково-педагогічні працівники, докторанти і аспіранти, студенти, технічні та інші співробітники університету, а в разі потреби залучаються фахівці сторонніх організацій.

3.9. Науково-педагогічні, наукові працівники виконують наукові дослідження відповідно до тематичних планів, договорів, технічних завдань, індивідуальних планів та несуть відповідальність за якість і своєчасність їх виконання, наукову та практичну цінність, соціальну та економічну корисність наукових і науково-практичних результатів.

3.10. Організацію та безпосереднє керівництво виконанням програми або проекту наукових досліджень і розробок здійснюють наукові керівники. У разі потреби можуть призначатись також відповідальні виконавці програм і проектів, наукові консультанти, інші відповідальні особи.

4. Планування і облік результатів ННТД в Університеті

4.1. Планування наукових досліджень і розробок в Університеті здійснюється відповідно до основних напрямів та найважливіших проблем фундаментальних і прикладних досліджень у галузі природничих, технічних і гуманітарних наук.

4.2. Основою планування ННТД в Університеті є:

– план роботи Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка;

– тематичний план науково-дослідних робіт (далі – НДР), які виконуються за рахунок коштів загального фонду державного бюджету України;

– тематичний план НДР та послуг, що фінансуються за рахунок надходжень за господарськими договорами;

- тематичний план НДР, які виконуються в межах другої половини робочого часу науково-педагогічних працівників;
- план проведення міжнародних і всеукраїнських наукових конференцій;
- план роботи Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених;
- календарні плани роботи наукових структурних підрозділів університету.

4.3. До тематичного плану НДР, що фінансуються із коштів загального фонду державного бюджету України, включаються фундаментальні і прикладні дослідження та розробки за пріоритетними напрямками науки і техніки на підставі проходження конкурсного відбору згідно з Положенням про проведення конкурсного відбору Міністерством освіти і науки України наукових проектів, які виконуються підвідомчими вищими навчальними закладами III-IV рівнів акредитації та науковими установами Міністерства за рахунок коштів загального фонду державного бюджету .

4.4. До тематичного плану НДР та послуг, що фінансуються за рахунок надходжень за господарськими договорами, включаються наукові дослідження та послуги згідно з поданими заявками на їх виконання, передбаченими у кошторисі видатків спеціального фонду державного бюджету України. Вартість робіт у рамках госпдоговорів на НДР та платних послуг, що надаються, розраховується за кошторисами, що розробляються окремо на кожен їх вид. Кошториси погоджуються керівником НДР, головним бухгалтером, начальником планово-фінансового відділу та затверджуються проректором з науково-педагогічної роботи (до посадових обов'язків якого входить координація науково-дослідної діяльності Університету).

4.5. НДР, які виконуються за рахунок коштів державного бюджету і за госпдоговорами, підлягають обов'язковій реєстрації в Українському інституті науково-технічної експертизи та інформації відповідно до Порядку державної реєстрації та обліку відкритих науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій.

4.6. До тематичного плану НДР, які виконуються в межах другої половини робочого часу науково-педагогічних працівників, включаються комплексні НДР, виконання яких здійснюється на кафедрах Університету.

4.7. План проведення міжнародних і всеукраїнських наукових конференцій щорічно формується на підставі пропозицій інститутів (факультетів).

4.8. За результатами ННТД в Університеті видаються збірки наукових праць, монографії, навчальні посібники, підручники, публікуються статті, тези доповідей на наукових конференціях, захищаються кандидатські і докторські дисертації, отримуються охоронні документи, а також складається відповідна звітна документація:

- щорічні інформаційні звіти до Міністерства освіти і науки України про наукову та науково-технічну діяльність з аналізом статистичних даних та висвітленням найважливіших результатів досліджень і розробок;
- щорічні звіти за формою державної статистичної звітності №3-наука «Звіт про виконання наукових та науково-технічних робіт»;
- проміжні звіти про виконання НДР, що фінансуються із коштів загального фонду державного бюджету України;
- заключні та анотовані звіти про завершені НДР, що фінансуються із коштів загального фонду державного бюджету України;
- акти про впровадження (використання) результатів НДР;
- інформаційні звіти (за вимогами замовника) та акти приймання-здачі згідно з календарним планом по кожному етапу НДР, що фінансуються за рахунок надходжень за господарськими договорами;
- заключні звіти (за вимогами замовника) та акти приймання-здачі завершених НДР, що фінансуються за рахунок надходжень за господарськими договорами;
- річні звіти про ННТД наукових структурних підрозділів університету згідно їх календарних планів;
- рейтингові показники наукової діяльності кафедр та науково-педагогічних працівників Університету;
- інформаційні бюлетені, брошури, буклети.

5. Студентська наукова робота і робота з обдарованою молоддю

5.1. Важливою складовою науково-технічного потенціалу Університету є науковий доробок студентів, який відповідно до чинного законодавства передбачає: науково-дослідну роботу, що включена в графік освітнього процесу (курсіві, магістерські, кваліфікаційні, дипломні роботи, практичні, лабораторні заняття, виробнича практика з елементами дослідницького характеру) та роботу, що виконується поза графіком освітнього процесу.

5.2. З метою координації, організаційного та науково-методичного забезпечення роботи з обдарованою молоддю, створення сприятливих умов для розвитку і реалізації творчих здібностей студентів, аспірантів та молодих учених в Університеті функціонує Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих учених, діяльність якого регламентується окремим положенням, що затверджується вченою радою та вводиться в дію наказом ректора Університету.

5.3. Однією з основних форм ННТД студентів, залучення їх до безпосереднього виконання НДР, розвитку наукового мислення і творчого підходу до вирішення теоретичних і прикладних проблем є студентські наукові проблемні групи та гуртки.

5.4. Університет може виступати базовим закладом вищої освіти по проведенню II-го туру Всеукраїнських студентських олімпіад та II-го етапу Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих,

технічних і гуманітарних наук, які проводяться на базі університету згідно відповідних наказів і положень Міністерства освіти і науки України.

6. Міжнародне наукове та науково-технічне співробітництво

6.1. Університет здійснює науково-технічне співробітництво з навчальними, науковими закладами, організаціями, установами та фондами зарубіжних країн, інші види наукового співробітництва відповідно до чинного законодавства України.

6.2. Міжнародне наукове та науково-технічне співробітництво Університету спрямоване на:

- залучення до співпраці закордонних замовників та інвесторів, укладання та виконання угод про співробітництво із закордонними університетами, фірмами, фондами та іншими організаціями, установами на проведення наукових досліджень і розробок;
- залучення коштів закордонних замовників та міжнародних фондів і грантів для фінансування ННТД в університеті;
- одержання конкурентоспроможних на світовому ринку науково-прикладних результатів, розробку високоефективної науково-технічної продукції;
- участь у міжнародних виставках та ярмарках;
- забезпечення проходження науковими, науково-педагогічними працівниками, докторантами, аспірантами та обдарованими студентами наукового стажування за кордоном, ознайомлення з передовими світовими досягненнями техніки і технологій, приладами та науковим обладнанням;
- публікацію за кордоном у провідних наукових та науково-технічних виданнях наукових результатів, які не є конфіденційною інформацією;
- організацію та участь у міжнародних наукових та науково-практичних конференціях, семінарах, симпозіумах;
- створення спільних наукових центрів із закордонними організаціями.

7. Фінансування ННТД в Університеті

7.1. Для здійснення ННТД в Університеті запроваджується принцип багатоканального фінансування з використанням можливостей, які надає входження Університету в міжнародний науковий простір.

7.2. Джерелами фінансування ННТД в Університеті є кошти загального і спеціального фондів державного бюджету та кошти, одержані на виконання НДР, надання наукових послуг на замовлення юридичних та фізичних осіб, гранти та інші джерела відповідно до чинного законодавства.

7.3. Фінансово-господарська діяльність університету у сфері ННТД здійснюється на підставі затвердженого Міністерством освіти і науки України кошторису Університету за відповідними бюджетними програмами.

7.4. Кошторис є основним плановим документом Університету, який надає повноваження щодо отримання надходжень і здійснення видатків, визначає обсяг і спрямування коштів для виконання Університетом своїх функцій та досягнення цілей, визначених на бюджетний період відповідно до бюджетних призначень.

7.5. Планування витрат на проведення НДР здійснюється Університетом самостійно на основі розрахунків, результати яких відображаються в калькуляції кошторисної вартості в цілому за темою, з виділенням вартості робіт (послуг), які підлягають виконанню у поточному бюджетному році.

7.6. Документаційне оформлення операцій, пов'язаних з виконанням НДР або наданням платних послуг у сфері наукової, науково-технічної діяльності, забезпечення їх обліку та складання звітності здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства України.

7.7. Оплата праці співробітників, які проводять наукові дослідження, здійснюється відповідно до чинного законодавства України, згідно з законами та іншими нормативними документами України, укладеними угодами, договорами, умовами Колективного договору в межах затвердженого кошторису на виконання НДР, надання освітніх і наукових послуг.

7.8. Оплата за проведення НДР, які виконуються в межах другої половини робочого часу науково-педагогічних працівників, є складовою їх заробітної плати.

7.9. Фінансування студентської науково-дослідної роботи здійснюється у межах затвердженого кошторису.